Soru Sorma Stratejileri Fark?ndal??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Soru Sorma Stratejileri Fark?ndal??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30489

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Soru Sorma Stratejileri Fark?ndal??? Ölçe?i (SSS FÖ), e?itim ortamlar?nda ö?retmenlerin veya e?itimcilerin kulland??? çe?itli soru sorma stratejilerine ili?kin fark?ndal?k düzeylerini belirlemek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, 2021 y?l?nda Soysal, Ba?alev ve Soysal taraf?ndan yap?lan kapsaml? bir geçerlik ve güvenirlik çal??mas? sonucunda kullan?ma sunulmu?tur. Bu geli?tirme çal??mas?, yap?sal geçerli?i sa?lamak ad?na hem Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) yöntemlerini içermektedir. Ölçek, bireylerin pedagojik sorgulama yakla??mlar?n?, ö?renci kat?l?m?n? te?vik etme ve ele?tirel dü?ünmeyi destekleme becerilerini ölçmeyi hedeflemektedir.

Ölçe?in psikometrik de?erlendirmeleri, tatmin edici düzeyde iç tutarl?l?k ve yap?sal uygunluk göstermi?tir. Yap?lan analizler sonucunda ölçe?in yedi farkl? faktörden olu?tu?u tespit edilmi? ve toplam varyans?n önemli bir k?sm?n? (%52,23) aç?klad??? belirlenmi?tir. Derecelendirme format?, e?itimcilerin kendi uygulamalar?na ne ölçüde kat?ld?klar?n? belirlemelerine olanak tan?yan 5'li Likert tipindedir.

Anahtar Kelimeler

Soru Sorma Stratejileri, Fark?ndal?k, Ö?retim, Psikometri, Geçerlik, Faktör Analizi, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Soysal, Y., Ba?alev, S., Soysal, S.

Amaç

Soru Sorma Stratejileri Fark?ndal??? Ölçe?i'nin temel amac?, e?itimcilerin s?n?fta kulland?klar? soru sorma teknikleri ve stratejileri hakk?ndaki bili?sel fark?ndal?k düzeylerini sistematik olarak ölçmektir. Bu ölçek, e?itim alan?ndaki ara?t?rmac?lara, ö?retmenlerin ne tür sorgulama yakla??mlar?n? benimsedi?ini ve bu yakla??mlar?n etkinli?ini nas?l alg?lad?klar?n? belirlemek için standartla?t?r?lm?? bir araç sa?lamaktad?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, e?itimde nitelikli soru sorma becerilerinin öneminin artmas?yla do?rudan ili?kilidir. Ölçek, sadece sorular?n içeri?ini de?il, ayn? zamanda ö?rencilerin cevaplar?na verilen tepkiler, fikirlerin tart??maya aç?lmas? ve ö?rencilerin ele?tirel dü?ünmeye yönlendirilmesi gibi pedagojik süreçleri de de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r.

Yap?

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, e?itimcilerin sorgulama davran??lar?n?n çok boyutlu do?as?n? temsil eden karma??k bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap?, ö?retmenlerin sadece bilgi düzeyinde sorular sormaktan ziyade, ö?rencileri tart??maya te?vik eden, çeli?kili cevaplar üzerinde dü?ünmeye yönlendiren ve s?n?f içi otoriteyi payla?an stratejileri ne ölçüde benimsedi?i üzerine odaklan?r.

Ölçe?in temel ald??? yap?sal boyutlar, muhtemelen, Geri Bildirim ve Yönlendirme, Ele?tirel Dü?ünmeyi Te?vik Etme, Cevap De?erlendirme Süreçleri ve Ö?renci Kat?l?m?n? Sa?lama gibi alt bile?enleri kapsamaktad?r. Bu faktörler, bir e?itimcinin etkili ve fark?nda bir sorgulama uygulamas? için gerekli olan çe?itli stratejik yakla??mlar? temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap?sal geçerli?i, Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak titizlikle incelenmi?tir. Örneklem yeterlili?ini de?erlendiren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) de?eri, 0,904 olarak bulunmu?tur; bu de?er, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu göstermektedir.

Yap?lan analizler sonucunda ölçe?in yedi faktörlü bir yap?ya sahip oldu?u do?rulanm??t?r. Bu yedi faktörün, ölçülen yap?daki toplam varyans?n %52,23'ünü aç?klad??? tespit edilmi?tir. Bu oran, ölçe?in teorik yap?y? temsil etme yetene?inin yeterli oldu?unu ve yap?sal geçerli?in istatistiksel olarak desteklendi?ini göstermektedir.

Güvenilirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirli?i, yayg?n olarak kullan?lan Cronbach Alpha katsay?s? ile belirlenmi?tir. Bu katsay?, 0,824 olarak rapor edilmi?tir. 0,80 üzerindeki bu de?er, ölçek maddeleri aras?ndaki iç tutarl?l???n yüksek oldu?unu ve ölçe?in tutarl? sonuçlar üretebilme kapasitesinin güçlü oldu?unu i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, yap?sal geçerli?i tesis etmek amac?yla iki a?amal? bir faktör analizi süreci izlenmi?tir. ?lk olarak uygulanan Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA), ölçe?in faktör yap?s?n?n ke?fedilmesini sa?lam?? ve yedi temel boyutun varl???n? ortaya koymu?tur.

Daha sonra uygulanan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ise, AFA'dan elde edilen yedi faktörlü yap?n?n teorik model ile ne kadar uyumlu oldu?unu test etmi?tir. KMO de?erinin yüksekli?i (0,904) ve aç?klanan toplam varyans?n %52,23 olmas?, ölçe?in faktör yap?s?n?n hem istatistiksel hem de teorik aç?dan güçlü ve kabul edilebilir oldu?unu kan?tlam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek

Test Türü: Geli?tirme

Format: 5'li Likert Tipi Derecelendirme (Kesinlikle Kat?lm?yorum = 1, Kesinlikle Kat?l?yorum = 5)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: E?itimciler ve Ö?retmen Adaylar? (Çal??man?n do?as? gere?i ç?kar?lm??t?r)

Ya? Grubu: Yeti?kin (Yüksekö?retim düzeyi)

Popülasyon Detaylar?: Yüksekö?retim düzeyinde e?itim alan veya görev yapan bireylerden olu?an bir örneklem üzerinde geçerlik ve güvenirlik çal??mas? yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Psikometrik özellikler, Aç?mlay?c? ve Do?rulay?c? Faktör Analizi kullan?larak belirlenmi?tir. ?ç tutarl?l?k analizi için Cronbach Alpha katsay?s? hesaplanm??t?r.

Anahtar Kelimeler

E?itim Stratejileri, Ö?retmen Fark?ndal???, Yap?sal E?itlik Modellemesi, Pedagojik Sorgulama, E?itim Psikolojisi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Serenay Ba?alev

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Çal??mada belirtilmemi?tir.

?leti?im E-posta Adresi: basalevserenay@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Çal??mada belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Telif Hakk? ve ?zinler: Ölçe?in kullan?m? için ilgili yay?na at?f yap?lmas? gerekmektedir.

Ücret: Bilgi verilmemi?tir (Genellikle akademik yay?nlarda ücretsizdir).

Test Y?l?: 2021

ARABPSYCHOLOGY.COM

Referanslar

Soysal, Y., Ba?alev, S., & Soysal, S., (2021). Soru Sorma Stratejileri Fark?ndal??? Ölçe?i'nin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Yüksekö?retim ve Bilim Dergisi/Journal of Higher Education and Science, 11*(1), 92-110. DOI: 10.5961/jhes.2021.432

Ek olarak, makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ula??labilir: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: soru-sorma-stratejileri-farkindaligi-olcegi-toad.pdf

Soru Sorma Stratejileri Fark?ndal??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

16. Dersin belirli k?s?mlar?nda o ana kadar konu?ulan bütün konu ve kavramlarla ilgili genel bir özetleme yapar?m.
4. Sorular?mla ö?rencilerin söylediklerini (iddialar?n?) desteklemeleri için örnekler vermelerini talep ederim.
32. S?n?fta ortaya ç?kan fikirlerin do?rulu?una ya da yanl??l???na karar verme hakk? hem bana hem de ö?rencilerime aittir.
25. Ö?rencinin birbiri ile uyu?mayan cevab? oldu?unda ona bunu fark ettirip daha tutarl? fikirler sunmas?n? talep ederim.
20. Sordu?um sorular?n tek ya da sabit bir cevab? vard?r.
3. Ö?rencimin verdi?i cevab? de?erlendirmeyip ek bir soru sorar?m.
18. Ö?rencilerimin verdikleri cevaplar?n do?ru ya da yanl??/eksik olduklar?n?/oldu?unu onlara hemen söylerim.

ARABPSYCHOLOGY.COM